

Tre og tyvende Møde.

Mandagen den 12te November Kl. 1¹/₂.

Protokollen for forrige Møde blev oplæst og vedtagen.

Formanden: Siden forrige Møde er paa Bladserne omdelt Betænkning over Statsregnskabet for Finantsaaret 1874—75 og Statsrevisionens Bemærkninger til dette Regnskab. Mulige Erindringsforslag maa indgives i Bureauet saaledes, at Sagen kan komme for om et Par Dage.

Den eneste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om forskjellige Jernbaneanlæg i Fyn og Sylland.

(Lovforslaget findes i Tillæg A. Sp. 1757ff).

Talsmanden: Siden dette Lovforslag indbragtes her i Thinget af den høitærede Indenrigsminister, synes det, at Haabet om, at der atter vil kunne opnaas Enighed om at træffe nyttige Foranstaltninger til Landets Vel, er blevet lysere, og det tør vel lærlig forventes, at et Lovforslag om Forøgelsen af vore Jernbaner, for hvilke Alle synes at have saa megen Interesse, vil kunne vinde Samstemning. At denne i forrige Session bristede i Anledning af et lignende Lovforslag, som var indbragt i det andet Thing af den høitærede Indenrigsminister, hidrørte jo vistnok fra Grunde, som kun stode i meget sjern Forbindelse med selve Sagen, og fra Betragtninger, som formentlig ikke atter ville blive gjort gjældende. Jeg paastjønner derfor meget, at den høitærede Indenrigsminister ikke af dette Udfald af Sagen isjor har ladet sig afholde fra at indbringe dette Lovforslag, som har stor Betydning, fordi det derigjennem skal fastlaas, under hvilke Betingelser de mere sekundære Baneanlæg i Fremtiden skulle fremmes, og jeg billiger ganske den Hovedtanke, hvorpaa dette Lovforslag hviler, nemlig en Erkjendelse af, at der er en stor Trang tilstede i forskjellige Egne af Landet til at komme i Besiddelse af disse Samfærdselsmidler, og at de bør være offentlige Anlæg, som Staten maa have i sin Haand, for at Afgangen til Benyttelsen kan blive ensartet og billig for Alle, men at det ikke vil være muligt under de nuværende Forhold at tænke sig, at disse Jern-

baneanlæg ville kunne tilveiebringes uden direkte Medvirkning fra Statens Side og ved dennes Foranstaltning. Tidspunktet, paa hvilket dette Forslag indbringes, synes jo ogsaa efter Alt, hvad der er oplyst, saa heldigt som muligt. Det blev jo under Forhandlingerne i Folkethinget isjor ved Behandlingen af det da indbragte Lovforslag stærkt betonet ogsaa fra den høitagtede Regerings Side, at Staten vilde have Bøne til ved Siden af de ganske vist meget betydelige Udgifter, som Landets Forvar allerede længe for-gjæves har krævet, tillige at udrede et Bidrag af en saadan Størrelse til Fremme af Jernbaneanlæg, at ikke Lidet derved aarligen kunde udrettes, og det er jo ligeledes med fuld Føie gjort gjældende, at Jernbaneanlægene tilligemed mange andre offentlige Arbejder i de sidste Aar have været standsede, og at dette i Forening med andre Forhold har fremkaldt baade en overflødig Arbeidskraft og en Trang til Arbejde, som ved Fortsættelsen af Jernbanebygningerne kunde blive afhjulpne, ligesom der er en stor Del baade Kræfter og Materiale, som er indbundet ved tidligere Anlæg, som nu for Liden ligger ubenyttet, og som det derfor kunde være piffeligt at finde en Anvendelse for. Vi ere jo her i Landet i de sidste 15 Aar gaaet meget rask fremad med Jernbanebygning. Der er i de sidste 15 Aar anlagt ikke mindre end 64 Mil private Baner, hvoraf 25 Mil ved direkte Understøttelse af Staten, og saamtidig dermed er der anlagt over 107 Mil alene for Statskassens Regning, hvorved selvfølgelig en stor Del af Landet er kommen saaledes i Besiddelse af dette baade for Industrien, Handelen, Omsætningen og Produktionen saa vigtige, ja næsten uundværlige Samfærdselsmidler, at de Egne, som ikke hidtil have erholdt det samme Gode, nu ere stillede relativt meget ugunstigt med Hensyn til al produktiv Virksomhed; men det er jo vistnok baade Statens Opgave og tillige dens direkte Fordel, at Betingelserne for den produktive Virksomhed blive saa ensartede og billige som muligt for alle Dele af Landet. Det forekommer mig derfor, at der er god Grund til at gaa ind paa det Lovforslag, her er forelagt, hvorefter der skal tages Bestemmelse om de Baner, som skulle anlægges for Statens Regning, men med Bidrag fra Kommunernes Side. Det er jo et nyt System, der derved skal bringes til Anvendelse. Vi have haft mange forskjellige Systemer med Hensyn til Fremme af Jernbaneanlæg og med Hensyn til den Sjælp, der fra Statskas-